

PROTOKOŁ PRZEŚŁUCHANIA ŚWIADKA.

Dnia 9. II.....1949.r. w Warszawie. Członek Okręgowej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Warszawie Sędzia Grodzki Halina Werenko, działając z mocy Dekretu z dn. 10.11.1945r. (Dz.U.R.P.Nr. 51, poz. 293) przesłuchała niżej wymienionego w charakterze świadka bez przysięgi. Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania i o treści art. 107 i 115 K.P.K. - świadek zeznał co następuje:

- Imię i nazwisko - Prokopenko z Brezińskiego Marianus
- Data i miejsce urodzenia - 6. II. 1906 w Ogrodnie pow. Gnieński
- Imiona rodziców - Józef i Wiktoria z Jaworków
zaw. ojca robotnik
- Przynależność państwowa i narod. - polska
- Wyznanie - rymsko-katol.
- Wykształcenie - 7 oddziałów szkoły powsz.
- Zawód - przy mężu windziarzu w P. L. E.
- Miejsce zamieszkania - Warszawa Marszałkowska 4 mi 46
- Karalność - niekarane.

Wybuch powstania warszawskiego 1944r zastał mnie w domu przy ul. Belgijskiej 11 w Warszawie. W dniu 1, 2, 3 sierpnia 1944r w domu naszym i w okolicy byli powstańcy. Najbliższe zgrupowania niemieckie znajdowały się w domach Hedla przy ul. Puławskiej nr. 26, 28, przy ul. Dworkowej przy skarpie, w okolicy przy ul. Grottgera. Powstańcy przechodzili przez nasz teren, od czasu do czasu strzelali w kierunku posesji niemieckich. W dniu 3 sierpnia 1944r pomiędzy godz. 16-17 oddział iankarski z ul. Dworkowej na czołgu i z pomocą Ukraińców od strony ^{ogrodny} ~~ul.~~ ^{ul.} Susha przez teren posesji przy ul. Belgijskiej 4, zajęł ~~przez~~ ^{przez} teren posesji nr. 5 i 7 przy ul. Belgijskiej, gdzie zamordowali kilka osób, między innymi pod nr. 5 zamordowali M. Prokopenko.

Tajcherta z żoną, ~~Bożkowską~~. Mordy te widziała Basileńska
żona przy ul. Belgijskiej 7. Następnie oddział niemiecki wpadł
do domu nr 9 przy ul. Belgijskiej, gdzie została zamordowa-
na doroczyni z dwójkiem dzieci. Kolejno wpadli do nasze-
go domu, wstając, by ludność wychodziła z piwnicy. Znajdo-
wałam się wtedy w piwnicy i wolekatom z wyjściem, stając
straty. Dom nasz był dwiż, mieścił około 200 osób. Więkność
wysta. Po godzinie mniej więcej wystam z dwójkiem dzieci.
Zychodząc z piwnicy przy klatce schodowej zostałam zabrana
kwią ze schodów. Na schodach krąży wstole dwóch lokatorów
naszego domu. W bramie zobaczyłam 1 wstole i na podwórku
około 5 wstole mężczyzn, kobiet i dzieci z naszego domu. W bramie
mie spotkałam Frankowską, która mi powiedziała, że Niemcy
już odjechali. Schroniłam się wtedy wraz z dziećmi w ogrodzie.
W tym czasie stękałam straty i krzyki zychodzące z domu
przy Putawskiej 71 z domu Magieny i z domu przy Putawskiej 69,
73 i 75. Jeneru w czasie, kiedy przebywałam w piwnicy, kiedy lud-
ność cywilna z niej wychodziła, do piwnicy wrócił z bramy
Tadeusz Góralczyk obecnie żona przy ul. Belgijskiej nr. 11 nr 27
Góralczyk pracował poprzednio jako blecharz, a potem policjant
granatowy w żandarmerii przy ul. Dworkowej, został poznany
przez żandarmerów z ul. Dworkowej i został wraz z rodziną
przez nich zabrany. Od Góralczyka dowiedziałam się, iż do
naszego domu przybyła żandarmeria z ul. Dworkowej.
Stękałam później, iż na ul. Belgijskiej po stronie nr. parzystych
niemcy dokonali mordów przy ul. Belgijskiej nr. 16.

- 5 -
sierpnia 1944r

W nocy z 4.-5 sierpnia 1944r na naszym terenie przybyli powstańcy i zostali z nami do dn. 27 września 1944r. W dn. 5 sierpnia 1944r. przy pomocy powstańców pochwaliliśmy zotoki pomordowanych na naszym podwórku. Przy obliczeniu okazało się, że było zamordowanych 23 osoby w tym większość kobiet i dziecko 4-letnie. W dniu kapitulacji Makotowa t.j. dn. 27. września 1944r., część powstańców odeszła kawałkami starem na rogu ul. Belgijskiej i Putawskiej, część zdjęła opaski i razem z ludnością cywilną naszego domu i całej ul. Belgijskiej została odprowadzona na stację, szlak partiami odprowadzono nas do Puskowa. Na tym protokół zakończono i odczytano.

Prakowicz Maryja

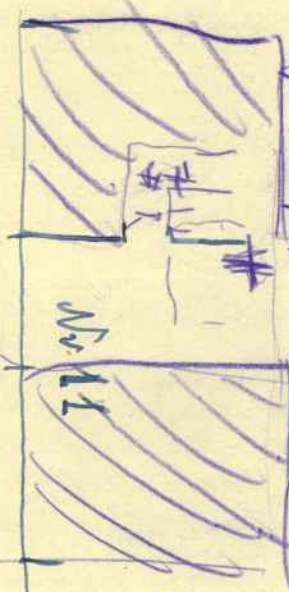
Protokolowała:

Jeresa Zolbowa

Szclia

W. W. W.

Belgijska

Nr 11

Putawska

Kamienica

12

13

10